

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 3. sz. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek. A nyilvántartás czikkjei sora után 20 kr. előleg befizetés mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középputca, STEIN J. könyvkereskedése.

Trónbeszéd,

melylyel Ő Cs. s Apost. Kir. Felsege, Magyarország Királya, f. évi dec. 14-kén a budai királyi várpalotában az 1865-dik évi országgyűlést megnyitotta.

Midőn kedvelt Magyarországnak országosan egybegyűlt Főrendeit és Képviselőit körülöttünk egybeseregelve örömmel szemléljük, egyuttal nyilvántani kívánjuk szándékainkat, melyek körükbe vezérlettek, és tenni ezt azon őszinte nyíltsággal, mely a Fejedelmek és népek közötti bizodalomnak nélkülözhetlen feltétele.

Befejezni jövénk, mit uralkodói kötelességeink érzetétől áthatva, megkezdettünk, — saját személyünkben; — és így annál sikeresebben szándékunk elosztani azon aggodalmakat, elhárítani az akadályokat, a melyek eddig a függő közjogi kérdések elintézését gátolták.

Ez akadályok között első vonalban áll azon ellentét, mely a kiindulási pontok között létezett. Jogvesztés egyrészt, merev jogfolytonosság, másrészt kiegyelintésre nem vezethetőnek.

A fenérintett akadályt Minnagunk hártjuk el, midőn a sanctio pragmaticában egy kölcsönösen elismert jogalapot választunk kiindulási pontul.

Ez alaptörvény, midőn Magyarországnak és az ahoz kapcsolt részeknek közjogi és belkormányzati önállóságát biztosította Uralkodó Házunk kormányzása alatti országaink és tartományaink feloszthatatlan és elválatatlan együtt maradását, s ezzel azok összegének nagyhatalmi állását. És valamint Mi ebben találjuk az önállóság törvényes és okszerű korlátozását, épp úgy tartalmuk nélkül elismerjük annak e korlátok közötti jogosultságát.

Hasonlóképp érintetlenül kívánjuk fentartani a sanctio pragmaticának a magyar korona épességére vonatkozó határozmányait; s azért, noha számításba kellett vennünk a mult évtizedek lefolyása alatt kibénült törvényeket, mégis kiváló fejedelmi gondjaink közé soroltuk annak eszközölését, hogy magyar koronánk országai már e jelen országgyűlésen képviselve lehessenek.

Egybehivtuk e czéltől erdélyi Nagyfejedelemségünk országgyűlését, hogy az a Magyarországnak és Erdély egyesítéséről szóló 1848. évi I. törvényekkel komoly és beható megfontolásának tárgyává tegye, és az 1848 dik magyar országgyűlés 7-dik törvényekkéit illetőleg hason eljárással szólítjuk föl kedvelt Magyarországnak hű Rendeit és Képviselőit a végül, hogy e kérdés ne a törvény holt betűje nyomán szinleges és épp azért kétes eredményű, hanem minden eleterős tényezők számbavételével, és azok bizalmas csatlakozása alapján tartós és maradandó megoldást nyerjen.

Felszólítottuk továbbá Horvát- és Tótor-szágok gyűlését, hogy eleve gondoskodják a felől, miszerint e jelen országgyűlésen kellőleg képviselnie legyen, és midőn a horvát országgyűlésnek az 1861. évben hozott és a közjogi viszonylatra vonatkozó határozatát közöljük, egyszersmind hiszszük és reméljük, hogy a századok során egyesült társnemzetek frigyestülése kölcsönös engedékenység alapján és a méltányosság azon szellemében fog létre jönni, melynek kedvelt Magyarországnak hű Rendei és Képviselői 1861. évi Sz. Jakab hó 6-kán kelt felírásukban ez ügyre nézve kétségtelen tanúságát adták.

Ez országgyűlés első feladatául kell, hogy birodalmunk egyéb országai és tartományaival közös ügyek tárgyalásának és kezelésének elhatározását sorozzuk.

E közös ügyek létezése már a sanctio pragmaticában találja alapját, kezelésük módjára nézve mégis a lényegileg változott viszonyok, lényeges változást igényelnek.

Ugyanis tekintettel a politikai, nemzetgazdasági és társadalmi tényezők időközben helyi foglalt teljes átalakulására, fejedelmi hivatusunk tudatában többi országainkat és tartományainkat is alkotmányos jogokkal ruháztuk fel, és épp ezért a közös ügyek kezelésénél ezeknek alkotmányos befolyása immár nem mellőzhető.

Ez eszme vezérelt Minket 1860. évi october 20-kán kelt diplománk kiállításában és jelenleg is azon erős meggyőződésben élünk, miszerint az abban körvonalozott közös ügyek közös alkotmányos kezelésére Birodalmunk egysége létének és hatalmi állásának elutasíthatatlan követelményévé vált, mely

előtt minden egyéb tekintetnek háttérbe kell vonulnia.

A közös ügyek kezelésének módzatára nézve 1861-dik évi február 26-kán egy nyílt parancsot bocsátottunk közre, mely azonban több oldalról élénk aggodalmakat költött fel; — minthogy pedig e kérdést nem az anyagi vagy erkölcsi kényszer fegyvereivel, sőt inkább a kölcsönös értesülés és a szükségesség érzetéből folyó meggyőződés alapján hiszszük egyedül czél szerűen megoldhatónak, f. év september hó 20-kán kelt nyilatkozványunkban fenebbi nyilparancsunk hatályát ideiglenesen beállítottuk, és jelenleg, valamint ezt, ugy az 1860. évi october hó 20-kán kelt diplománk kedvelt Magyarországnak Rendeivel és Képviselőivel érett megfontolás, beható tárgyalás és elfogadás végett közöljük.

Nemcsak Magyarországnak helyesen felfogott érdekei, hanem a birodalom jóléte és biztonsága parancsolólag követelik ez ügynek közegyetértésen alapuló mielőbbi elintézését, hogy ekként egyes országaink alkotmányos szabadsága Népeink benső szövetkezése által tartósan biztosítva, szilárd alapokon fejlődhessenek, és örvendetes virágzásnak indulhasson.

Elvárjuk tehát kedvelt Magyarországnak hű Rendeitől és Képviselőitől, hogy érintett határozványainkat a méltányosság békülékeny szellemében tárgyalandják, és ha az e részben felmerülő aggodalmak eloszthatók nem lennének, egyedül oly módosítási javaslatot terjesztendnek Elénkbe, a mely Birodalmunk életfeltételeivel összhangzásba leendő hozható.

Szoros összefüggésben, sőt elválatatlan kapcsolatban áll e kérdés elintézésével az 1848-ki törvények azon részének átvizsgálata, illetőleg módosítása, mely a fejedelmi jogok hatályára és a kormányzat hatáskörére vonatkozik.

A mi egybefügg, a minek egymásra kölcsönösen hatása van, azt a gyakorlati elintézésben egymástól elválasztani nem lehet.

Birodalmunk hatalmi állására, fejedelmi jogaink épességére, a társországok méltó igényeire való tekintetek ezen törvények változatlan életbeléptetésének lehetőségét kizárják.

Bár alaki törvényességük kifogás alá nem eshetik, mégis uralkodói tisztünk és népeink valódi javai iránti kötelességünk érzete egyiránt tiltják, hogy a kölcsönös jogok és kötelmek viszonylatának egyidejű megoldása előtt királyi hitlevelünkben azoknak változatlan megtartását és végrehajtását elfogadjuk és biztosítjuk.

Szükség tehát, hogy az érintett törvények azon határozmányai, a melyek fejedelmi jogainkra itköznek vagy az ország kormányzatának alakját változtatják, a nélkül, hogy azt a birodalom létének feltételeivel és az ország ősi intézvényein alapuló belszerkezettel összhangzásba helyezték volna, gondosan átvizsgálattassanak, és ezelra vezetőleg módosittassanak.

Eszközölhető lesz ekképen, hogy Mi is lélekismeretünkben megnyugtattva, a keletőleg átídomított és az utókor számára maradandólag biztosított magyar alkotmányt királyi eskünkkel szentesítvén, feltehezzük Sz. István Apostoli Elődünk szent koronáját, melybe kedvelt Magyarországnak boldogságát és Népeinek törhetlen szeretetét legragyogóbb ékszerként óhajtuk beilleszteni.

Mint Magyarország koronás királya nem késendünk azokon tul, miket már az 1861. évi april hó 2-ra egybehivott országgyűlés elébe terjesztünk, az országos fő Rendek- és Képviselőkkel még számos egyéb tárgyra nézve királyi előadásainkat közölni.

Oly tárgyak ezek, melyek a szellemi és anyagi érdekeket tág körben érintik, s melyeknek czél szerű rendezése az ország érzékeny hátránya nélkül továbbra alig halasztható.

Az isteni gondviselés akarata nagy és nehéz feladásokat tűzött Elénkbe, komolyokat, és tekintettel az alkotmányos életnek Birodalmunk nagy részében beállott szünetelésére a felelősség súlyos terhével járókat az ország elébe is.

Hinni szeretjük, hogy Fejedelmével egyetértve, az ősektől öröklött áldozatkészséggel és önmegtartással járulnak e feladat megoldásához, annál is inkább, miután azon helyzetben van, hogy midőn erőt és súlyt kölcsönöz, saját erejét és súlyát növeli; midőn emel, önmagát

emeli; midőn az Egész fenmaradását biztosítja, saját épességét tartja fenn.

És ha sikerül egy viszontagságos időszak után Birodalmunkat a nehézségek legaggasztóbb fordulatain ez ország támogatásával szerencsésen vezetni keresztül, áldani fogjuk azon perczet, mely abbéli elhatározásunkat szülte, hogy felköltstük újból és megszilárdítsuk a Fejedelem és ország közötti bizodalmat.

Biztos és szilárd reménnyel nézünk az országosan egybegyűlt Főrendek és Képviselők őszinte nyilatkozatai elébe; és midőn a magyar országgyűlést ezennel tinnepélyesen megnyitottunk nyilvántjuk, azon élénk óhajnak adunk kifejezést, vajha sikerülne a kiegyenlítésnek nagy művét Isten segélyével valamennyi Népeink megelégedésére szerencsésen befejeznünk.

Országgyűlés.

Hongyülésünk már végéhez közelg. Mi sok mondatott s fog még ezután is mondatni e gyűlés alaki hiányai felől, s mi mégis bizatosan reméljük, hogy az minden alaki hiányai mellett lényegileg és eredményében egyik leendő legfontosabb legüdvösebb hongyülésünk közül; azonban még hamar volna a napot lementé előtt dicsérni, s ugy lehető üdvös eredménye, valamint a törvényes és alkotmányos tekintetek mellőzésével, vizsgáljuk e gyűlést egyedül társadalmi nézpontból.

Soha hazánk számos különféleségei oly gazdagon képviselve együtt nem voltak, mint most. Őt nemzet: magyar, székely, román, szász, örmény; hat vallás: catholica, lutherana, unitaria, reformata, gör. egyesült és nem egyesült vallások tagjai és hívei vannak itt összegyűlve, s ha még a katonai és polgári, papi és világi, a nemesi, polgári és volt úrbéres osztályt tekintjük, nem kevesebb, mint 18 azon különbféleség, melyet kisebb nagyobb mértékben képviselve egy tanácskozó terem szűk falai közt együtt találunk. Mi e tényt társadalmi tekintetben igen fontosnak tartjuk, melynek vizsgálata a legkomolyabb elmélkedésre a legfontosabb tanúságokra nyit utat.

Ha, minek már is jeleit adtuk, mint miveltek emberek, mint ugyanazon szeretett haza tagjai viseljük magunkat, egy kevésbbé tágas terem falai közt is mi szépen megférrünk egymás mellett, míg ellenkező esetben hazánk tágas határai is elégtelenek mindnyájunk békés befogadására. Ha továbbá körül, tekintünk, ugy találjuk, hogy a nálunk mutatkozó különféleségek közül többen más országokban is léteznek; a leglényegesebb, a legkülönösebb különbféleségeket azonban akkora számban, mint nálunk, Európa miveltebb országaiiban hiába keressük.

Többen e különbféleségek közül idővel el fognak enyészni. A nemes a polgár és volt úrbéres osztály közt a jogkülönbség már is megszűnt, s idő folytával a mult állapotból kifolyó különbségek mind inkább tűnedezni fognak. Számos különbségek azonban fenn fognak maradni, míg hazánk áll. Melyikünk hihetné ugyanis, hogy hazánk nemzeti közül valamelyik nemzetisége főtényezőjét és jellegét feláldozni, vagy egy másikéval felcserélni valaha hajlandó leendő, vagy melyik gondolkozó fő hihetné az egy akol és egy pásztor féle lágyveleji ábránd egykori valóulásában? már pedig épp ezen el nem enyészhető különbségek a legkülönösebbek, ezek állítják a legellentétes érdekeket egymással szembe. E különbféleségeknek is azonban meg leendő természetes lefolyásuk, s ez abban áll, hogy elenyészni ugyan soha, de elkülönítő hatalmuk és ellentéteségük idomulni, apadni és végre egészen el is fog enyészni.

Ez átalakulás már is megtörtént azon hazafiaknál, kik a jogot, a méltányosságot és az összes haza érdekét minden felekezeti, minden magán érdekeknek fölébe teszik, mások a javulás, a haladás közelebb vagy távolabb, vagy éppen kezdő pontján vannak, s kik mindezt nem teszik, azokra is befolyással leendő a helyesebb megfontolás vagy éppen az örökös versengések és viszályok iránti meguntakozás, miután azoknak is, kik nemesebb indokoktól nem vezéreltetnek, önkényelmők, ön érdekők miatt is meg kell unniok az örökös versengést, a meddő viszályok folytonos táplálását, hogy felebarátaik, hogy polgár társaik s igen gyakran vérszerinti roko-

naik iránti ellenséges indulat felháborító érzelmek közt keljenek fel és menjenek nyugalomra, hogy napontai óránkénti találkozásoknál, napontai óránkénti foglalkozásokban mindig magokkal hordozzák a felekezeti ingerültség nemtelen érzelmét, mely a kedélyt megmérgezi, a társadalmi érintkezéseket meddő surlódásokká alakítja, a különben is csekély emberi erőt elbénítja, s a legegyszerűbb munkásságot sisiphusi erőlködésekké változtatja át.

Ez igazságok csak valamennyire higgadt megfontolása sokat enyhítheti az országos bajt, gyökeres orvoslást azonban csupán a közmivelttség eszközölhet, mely egyedül képes a szívet a nemtelen érzelmektől megtisztítani, a helyes, valódi az üdvös érdekektől a helyteleneket, a képzelteket, a károsokat különválasztani és ezeket aláülyeszteni, praecipitálni.

Ez állításunknak lélekemelő bizonyosságát látjuk Schwájzban, mely ország elég mivelt és elég szabad arra, hogy három nemzetiség és két hitfelekezet férjen meg együtt teljes testvériségben, mindenesetre akkora egyetértésben, hogy az eltérő vagy ellenkező nézetek és meggyőződések a közös haza érdeke felébe nem emelkednek.

Mig nálunk a közmivelttség, a közjólet e korszaka bekövetkezik, addig még sok szándékosan támasztott kellemetlenségekkel, önmagunk által felhalmozott akadályokkal kell vesződnünk, önmagunk hibájából meghiusított üdvös czéloktól elesnünk; de hogy ez ennek utána kevésbbé történjék, mint eddig történt, erre munkálni minden nemesb keblű embernek, minden becsületes honfinak mulhatlan kötelessége.

Használjunk fel minden alkalmat e czél megközelítésére. Nagyobb, kisebb politikai vagy társulati gyülekezeteinket, hivatalos valamint magán érintkezéseinket, mindennapi találkozásunkat, állampolgári nyilvános helyzetünket, nemkülönb, mint legbizalmasb családi körünket alakítsuk a nemzeti, a felekezeti kiengesztelődés és egyetértés iskolájává, meg anyai eszközövé, s a haladás habár lassu, de mégis érezhető lesz, s legnemesb fáradozásink jutalmát érezni fogjuk lelkiismeretünk megelégedésében, s ugy magán, mint közügyeink örvendetes lendületében!

Hazánk a kereszténységnek és Európa civilizatiojának megoltalmazásában egy világ-történelmi küldetést hajtott végre, most egy nagyfontosságú politikai kérdés megoldása van a gondviseléstől reánk bízva, különösen Európa délkeleti részének érdekében, mely abban foglaltatik, miként lehessen egy nagyobb egységes állam és alkotmányos egyeduralom jóllétével a nemzetiségek egyenjogúságát és átalában a nemzeti politika követelményeit egyeztetni ott, hol az országok területén a különböző nemzetiségek oly vegyesen léteznek, hogy azoknak csoportozatokba való elkülönítése merőben lehetetlen.

Az elsőbb feladat létesítésén majd hogy el nem vértettünk, sz utóbbi megoldása — biztosan remélem — kisebb tandij mellett és kevesebb áldozattal fog sikerülni. X. Y.

Ne ferdítsünk.

Báró Saguna ő excellentiája az V-dik országos ülésben felevén Maros-Vásárhely képviselője Dózsza Elek urnak, ezen magyar beszédében, miután 3 magyar történetirő, s ezek közt iskolatársra s barátja (?) a felejthetetlen Szalai László műveire hivatkozott, állitá nem csak, hogy a keresztényen vallást itt legelőbb is a bizantzi kormány után, a keleti szertartású papok, az ő elődei terjesztették, mi Erdélyre nézve igaz is, hanem, hogy a szent koronát is erdélyi fejedelem Gyula — körül tudjuk, hogy Bizantzban neveltetett: s hogy szent istvánnak leánya Sarolta után nagyapja volt — Bizantzából kapta, s beszédét így folytatja: „Erdélynek önállósága azonban megszűnt miután szent István magyar király hatalma alá hódította A koronát a többi insigniakkal elvitte magával. Ez eredete ezeknél a történelmi adatoknál fogva hazánk szent koronájának.”

Fontosabb tárgyakkal levén az utána szólók elfoglalva, ezen történelmi ferdítésre egyik sem felelt, s ez benne lesz gyűlésünk naplójában czáfolatlannul.

Hasztalan lestem az alkalmat, hogy országos

ülésben szólhatván, a czáfolatot ez állításra is tegyem meg, úgy, hogy az, mit mindnyájan tudunk, egynek nyilatkozata nyomán jusson be a naplóba, nehogy az utókor elővéve ez iratokat, gyűlésünk tagjait a szent korona története iránti érdeketlenység vagy éppen vastag tudatlansággal vádolja. Miután erre alkalom nem nyílt, kötelességem magam e ferdtés czáfolatát hirlapban is megtenni, s kimutatni, hogy ez állítás Szalai munkáiból legkevésbé sem igazolható.

U. I. Szalai Magyarország története első kötetének 79-dik lapján tisztán olvasható, hivatkozván a halhatlan szerző Koller munkájára is, hogy a korona 2 felső íve az, melyet Asztrik püspök Sylvester pápától hozott, a Rómában az 1000-dik évben martius 28-án kelt bullával. Ugyanazon munka 159-dik lapja szerint pedig az áll, hogy Milhael Ducas görög császár a később király, ekkor még csak herceg Gézát 1072-ben követség útján koronával tisztelte meg azért, hogy az a magát neki megadott bolgár-fehérvári parancsnok Nicetást s társait szabadon bocsátotta.

Ezen korona egybekapcsolatván Géza rendeletére a Silvester-féleivel, a magyar szent koronának karimáját képezi, ugyancsak Szalai első kötete 79. lapjának bizonyosságtétele szerint.

Ez tehát igaz eredete a története a magyar szent koronának.

Az ő exclja állításából történet-hű tehát anynyi, hogy a magyar koronában egy keleti eredetű rész is van, tévállítás azonban:

a) hogy az első magyar szent korona Bizantz-ból eredt volna még az 1000-dik év előtt;

b) hogy e koronát — melyet, mint fenebb láttuk, szent Istvánnak halála után 34 évvel kapott csak Géza herceg — szent István erdélyi fejedelem Gyulától vitte volna el.

S ezen állításokat ő exclja, bátran merem mondani, egy magyar historicusból sem, tarulótársak kedves barátja (?) Szalai művéből pedig legkevésbé sem tanulhatta.

Zárom rövid nyilatkozatomat azon kéréssel, használjunk fel nézeteink támogatására mindent, mit lehet, a történet nagy igazságait azonban, soha se kísértünk meg szükségünk kaptájára vonni, mert ez nemcsak büni, de a rajtakapart is előre látható levén, dicsőség helyett éppen egyébre vezet. Omne trinum perfectum. Hűség saját nemzetünkhez. Testvéri igazságszolgáltatás a más nemzetek multja, jelene s jövője iránt, s végre dicszinte áldozatkészség közhazánk java előmozdításában.

Tisza László

Egy szó a székelyföldről

Örömmel értesültünk arról, hogy az országgyűlésen a többség a Kolozs megye tisztelt követe indítványát pártolta; örömmel helyeseljük ezen indítványt azért is, hogy igen igazságosan van abba felhozva az, hogy régebbi időkben mennyi áldozatot hozott a nemesség a közkatánaskodás által a haza oltárára, így van ez uraim! mert ezen költséges teherviselésben senki se győződött jobban meg mint a háromszéki, csiki, erdővidéki és aranyosszéki nemes primipillis és pixidarius székelyek, a kikre 1762-től kezdve 1848-ig ezen terhes költségek s még pedig 1801-ig az országos adó kétharmad részével együtt, a Leopoldinum diploma ellenére, sújtva volt, mely által ezek tiszta számlítás szerint többet mint 20 millió ezüst forintokat tettek a haza oltárára, a mely által ma némelyek szegényebbek lettek, mint némely felszabadult új polgárok és e mellett a sok háborukba életüket áldozták, és véreket ontották, igaz, hogy számtalan panaszt is emeltek, de ezélt mind addig nem értek, sebeik nem orvosoltattak, valameddig az üdvös unio Magyarországgal meg nem történt.

Magyarhon volt tehát az, a ki az igazságtalan közteherviselést elismerte és törvényt alkotott, a melynek következtében és hihető az erdélyi közgazgatási rendszer bizottmányának a székely katonaság rendezése körüli tanácskozásánál 1847 vége felé felvett jegyzőkönyve 5-dik és 6-dik pontja értelmében felséges Fejedelmünk azon székely ezredeket, melyek a székely primipillis és pixidariusokból fonállottak, sorezredekké átváltoztatni és az addigi katonai költségeket az álladalom pénzárára átruházni méltóztatott, és miután a román nemzetnek egyrésze is csak a Magyarhon által legelőbb életbe léptetett közteherviselés törvénye alapján mehetnek a terhes katonaszkodás költségeitől, csak közzönnel tartózkodhat az is Magyarhonnak. Nincs tehát semmi ok a Magyarországgal létrejött uniótól félni, nincs a szász nemzetnek is, mert ma nem létez semmi külön kászt, egyformán hordozzuk a közterheket és minél többen veszünk ebbe részt, annál könnyebb lesz azt hordozni.

Felhivom tehát az erdélyi szász és román nemzetet Magyarhonnal minden aggodalom nélkül kezefogni, nem csak, hanem a horvát atyafikat is, mert csak mi érezzük azon nagy könnyebbéget és boldogságot, és mi tudunk különbséget tenni a felett, melyet az országteher viselésének közösége és a katonaszkodási költségeknek az államra átruházása által nem csak, hanem a polgári állásba lett áttételünk által is nyertünk. Soregeljünk tehát minden aggodalom nélkül a magyar korona alá, mert csak így leszünk erősek, s így tudjuk fen-

tartani a haza, a korona és jó királyunk fényességét.

Sepsi-Szent-Györgyön, dec. 15-én, 1865.

Nagy Elek.

Ő cs. kir. apostoli Felsége megérkezése a Királyság fővárosába.

Buda, dec. 13.

Azon nap, mely elé a nemzet szíve oly örömteljes vágyódással dobogott, elérkezett. Kétszeresen magasztos jelentőségű az: az ország fővárosában üdvözölhetni az Uralkodót és szeretett Személye iránt mindazon tiszteletet tanusíthatni, mely a királyhozi öshűség erényéből rendületlenül átszármazott ez ország minden lakóira; másrészt felszabadult kellemel bálát nyilváníthatni azon magas atyai bizodalomért, melyel a Felség a nemzetnek, mint királyi szavával ígerte volt: pályát nyitott, hogy politikai alkotmányos életének javaiba ismét behelyezkedhessen és az ekkép felszabadított alkotmányos ösvényen Ő maga jár legelő; hiszen csak órák szerint számíthatjuk már, midőn a legszebb remények valósulhatásának másik örömmünepét, az országgyűlést legmagasb személyében megnyitandja.

A következményűs napok fontosságához, a legszebb jövőt ígérő remény derengéséhez méltán nagyszerű és derült volt a tegnapi elfogadás és viszontlátás.

Önkéntlenül éreznünk kell a toll gyengeségét, midőn ezt az olvasónak ecsetelni próbáljuk.

Néhány percczel d. u. 2 óra előtt robogott be a „Belgrád“ mozdony az udvari kocsisorral a a lombfűzerek, lobogók- és cimerekkel ünnepiesen földiszított indóházba.

Midőn Ő cs. kir. Apostoli Felsége, a ki magyar huszárredek egyenruhában a kocsis terassán állt, a tisztelő fogadtatásra egybegyűlt várakozók szeméinek látható lett: az e perczben kitört lelkesedés, a tollas kalpagok lobogtatása, diszkardok csörtetése, a női tekintélyes egyének sugárzó arcában nyilatkozó örvendezése, e jelenetet valóban magasztossá varázsolák.

Ő Felsége elhagyván magas kíséretével a vonatot, legmagasb elfogadására Pestváros polgármestere lépett elő, s a harsogó örömmünyulatok lecsillapodtával a következő hódolatleljes beszéddel üdvözölte Ő Felségét:

„Császári és Apostoli királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

A magyar nemzetnek legelőbb, még törvényekben is kifejezett óhajja volt mindig, hogy Királyát körében láthassa, s legnagyobb örömeinek ismerte, sőt valóságos nemzeti üdv-napnak tartotta, valahányszor ezen kívánata teljesült; mert mélyen meg vala győződve mindig, hogy a haza szellemi s anyagi jóléte csak a fejedelem és nemzet egyesülése által remélhető.

Ezen meggyőződés az, mely e pillanatban az egész nemzetet, de főképp szab. kir. Pestváros közönségét eltölti, midőn cs. kir. Apostoli Felségedet a hazának fővárosában legmélyebb hódoló tisztelettel fogadja és szíve mélyéből üdvözlí.

A nap, melyen Felséged hű magyar népéhez ama kegyes szándékkal jött, hogy legkegyelmesebb ígéretekhez képest saját legmagasabb személyében megnyissa azon országgyűlést, melynek hivatása: a király és nemzet közötti egyetértés megszilárdítása által helyreállítani annak alkotmányos életét, örök emlékeztül fog maradni szíveinkben, és ha a mennei gondviselés cs. kir. Felségednek fejedelmi törekvését e hűséges nemzet közreműködésével óhajtott sikerre vezetendi, akkoron a magyarnak késő nemzedéke is mindig hálás örömmel fogja tekinteni a történet ama fényes lapját, melyen cs. és Apostoli kir. Felségednek, mint a nemzet nyolczszázados alkotmányos szabadsága helyreállítójának dicső műve tündököl.

Engedje Felséged, hogy azon érzésnek, mely az egész nemzetet lelkesíti, e város, melyet a haza szívének neveznek, adjon kifejezést, midőn lakossainak összesége legbensőbb óhajátait s hű ragaszkodását fejezve ki, szívből eredő lelkesült örömmel azt kiáltja: hogy Felségedet a mennei gondviselés a magyar nemzet s az egész birodalom boldogítására sokáig, igen sokáig éltesse!

A többszörösen zajos jelenektől félbeszakított beszédre a sokaság ünnepi csendje közt Ő Felsége kitünő magyarsággal, messze elható csengő hangon, következőleg méltóztatott válaszolni:

„Örvendek, hogy néhány hó előtt e helyen kijelentett szándékom valósulhatott. Önök hűségét s ragaszkodásukat ez alkalommal is tapasztalhatni megelégedésemre szolgál. Bizalommal jöttem, (kitörő éljenzés) bizalmat várok, s mert hiszem, hogy azt itt föltalándom, legyenek meggyőződve királyi kegyelmemről.“

Az egész ország által örvendező szívvel várt Honatyának e minden honfiszívet fölemelő s hálaköszönetre indító szózatára a többé meg sem szülő éljenek mintegy ünnepies pécstül szolgáltak, hogy a „nemzetéhez bizalommal jövő“ s „bizalmat váró“ Fejedelem óhajátaita teljesedni fog.

Ő Felsége ezután az itt egybegyűlvő volt tisztelgők — legzámosabban a főváros ügyvédi kara volt képviselő, a pestvárosi országgyűlési követek, jelenlété a belváros tisztelt képviselője Deák Ferencz is — diszmagyar-ruhás sorai közt az elfoga-

dására virágcsarnokká átalakított indóházi egyik váró-termen keresztül, a pályaudvaron felállított katonai század fegyvertisztelgése s a birodalmi néphymnus zengése mellett, udvari fogatába lépett, budai székpalatájába menendő.

A fényes s folytonos riadó jelenektől elborított menet a főpolgármester kocsija vezetésével megindult a városba. Ő Felsége diszhintója előtt királyi tárnokmester ő exclja kocsija haladt, közvetlenül a fejedelem hintója előtt pedig a pesti, valóban pompásan kiállított, mintegy 30 leventéből álló lovas banderium lépdelt a városi s nemzeti zászlókkal.

A menet a pályaudvartól a váciúton, Marokán-utczán az Erzsébet és József-ternek a lánchidhoz vezető vonalán s a fürdő-utczán haladt végig; e vonal minden pontja ünnepiesen díszítve volt: száz lépésenkint nemzeti színre festett s lombfűzényekkel felfuttatott lobogós és cimerez árbozfák, ezenkívül a lakosok versenyezve cifrázták fel házaikat, erkélyeiket, ablakaikat; nem volt egy pont, a hol zöld fűzerek, gallyak, lobogók, szőnyegek ne pompáztak volna; több helyütt a Felsége uralkodó pár képeivel a virágkeretekbe foglalt ablakokban.

Ez volt a hosszú utvonal díszítvényi része, de mennyivel meglepőbb s rendkívülbb volt még zsidobogó élete. Az említett árbozozlopok közt az egész ut hosszában zászlós és jelvényes iparos céhek, növeldek, intézetek s minden vallású iskolák ifjúságának tömören sorakozott jobb és baloldali sorfalán kívül az utcák többi része, házak kapuajjai, ablakai, sőt még a háztetők is zsufolva voltak népséggel.

Maga a császári kocsis után ezrével bömpölygött az emberhullám, előtte, utána és mellette az örömmujongók serege, mintha a nemzet tenyerén vitte volna királyát Budára.

Hogy ily körülmények közt a végnélküli kocsisor, mely a Felséggel érkezett magas-állású vendégeket s az eléje üdvözlétre ment főrangukat s egyéb tisztelgőket vitte, csak lassan haladhatott, természetesen.

A menetnek mintegy fele után, a hol a szem Pest-Budának látképében gyönyörködik, a Ferencz József-teren szintén roppant nép gyűlt össze, itt is órákig a legszebb rendben várván Ő Felségének megérkezését. A fürdő- és Dorothy-utczák által képezett szöveget három nagy, egymással fűzerek által egybekötött s az ország cimereivel ékített zászlós árbozfa díszíté, melytől kezdve egész a lánchidig az egyetemi ifjúság képezett sorfalat, s Ő Felsége megérkezéskor annak diszhintója mellé jobbról és balról csatlakozván, egész fel a várakig legmagasb kísérettel szolgált. Maga a lánchid szintén a legszebb ünnepi díszbe volt öltözve. Ugy a hidfőkön, mint az oszlopok tetején roppant nagyságú zászlók lobogtak, a hidfőtől pedig a lánchid kezdetéig kétoldalvást aranyozott gombu rudakra font fűzfalak állának, míg magán a hid lánczán végig lengedezett apró zászlócskák két óriási hullámozó nemzeti szalagot látszának képezni, melynek közepén egymással szemben Pest és Buda testvér városok zászlói lengedeztek.

Budán a hidfő előtt két, valóban óriási árbozfa díszlett, alról egészen fel hullámozó lobogóktól körülvéve, míg fenn a csúcsokon két roppant zászló terjeszté ki szárnyait. Itt volt felállítva a budai díszes banderium egész a szintén ünnepiesen föl-ékitett alagutig, míg az iskolai ifjúság s a czéhek onnantul kezdve egész fel az Albrecht főheg-uton voltak felállítva. Buda város hatósága Ő Felségét a hidfő előtt fogadta, annak élén a polgármester ur következő beszéddel üdvözölvén Ő Felségét:

„Császári és Apostoli királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk, Királyunk!

Hű Magyarország és fővárosának polgárai s egész közönsége tántorithatlan alattvalói hűség fogadásával, öröms hálá-teljesen üdvözlí Felségedet, midőn csak is édes hazánk boldogítását atyailag kívánván, ez ország s annak fővárosa határát legkegyelmesebb ígéréte szerint ismét átélve, dicső elődei fényes lakbelyét elfoglalja, hogy legnemesb szíve szent ösztönének engedve, az egész országra s így közvetve e legalázatosb város-közönségre is a boldogság s szerencse édes gyümölcsét áraszssa.

Üdvöt s áldást Felséges Urunk s legmagasb családjának kíván hű Buda város legalázatosb közönsége, imaként: Mindenhatóhoz lebegő azon forró óhajátunkkal: Éljen a király!

Erre Ő Felsége következőleg méltóztatott felelni:

„A mily szívélyes önök hódolata, oly kedvesen fogadom annak nyilvánulásait Buda őseim lakai, azért mindig kedves előttem, s örömmel időzőm falai között. Biztosítsák küldöiket, hogy hű ragaszkodásuk megfelelő leszi királyi kegyelmem.“

Midőn Ő cs. kir. Apostoli Felsége a tömöttön összesereglett nép-ezrek örömmujongásai és éljenzései közt várpalotájába érkezett, itt a lelkesedés tetőpontját érte el. Az ország zászlószai, főpapjai, számos mágán, a felső és alsóház tagjai, minden kir. hatóságok főnökei és számtalan egyéb testület képviselői a várpalotának a kápolna átelében fekvő szárnyában gyűlvén össze, a lépcsőházban jobbról balról valának elhelyezve, míg hgrímás ő eminentiája és Majláth György udvari kancellár ő nmltga a lépcső közepén Ő Felségének megérkezést várták. Háromnegyed háromkor br. Sennyei

Pál ő nmltga megérkezett, s néhány percz múlva az ezer és ezer hangú éljenzés hirdeté a várban összegyűlleketteknek Ő Felsége közelgését. A jelenlevők barsóg éljenzései közt vonult be Ő Felsége a kir. palotába s a lépcsőzeten néhány pillanattal megállván s az itt összegyűlt hívei díszének hódolatleljes tisztelését elfogadván, ezt a legnagyobb módon viszonzóni méltóztatott. Ezután az egész díszes kíséret által köelve, a nagy termeken keresztül pár perczre szobáiba visszavonult, míg kísérete a várkápolnába ment, hol Ő Felsége az oratoriumban megjelenve, hregprímás ő eminentiája a „Te Deum“-ot a legnagyobb ünnepieséggel megtartotta, s ezután az összegyűllekettek szétoszlottak.

A tegnap 5 órakor volt udvari díszebédnél az országnak hgrímásán kívül többek közt az itt jelenlevő követekből föméltóságok és főzászlós urak vettek részt: Majláth kancellár, gr. Eszterházy Mór, s báró Sennyei főtárnokmester, hg. Lichtenstein, gr. Cziráky főkamarmester, gr. Batthyány Imre főlovászmester, gróf Károlyi György, báró Nyáry koronázó, gróf Almásy György főajtónállómester helyettese, gróf Majláth Antal főasztalnokmester, Barthos és Pápay udv. tanácsosok.

A testvérvárosok általános önkéntes világitása, mely este 5 órakor vette kezdetét, oly nagyszerűleg sikerült: hogy csak az általános bámulat kinyomatának adhatunk hangot. Ő Felsége a világitás alatt a testvérvárosok főbb utcáit 7-től 8 óráig legmagasb megzemlélésre méltatta; és mindenütt általános lelkesedéssel fogadtatt.

A császári itt mulatás első napján az idő az ünnepi minden momentumának kedvezett; a világitásra a kezdődő havazás elállt, s a szél is csaknem egészen lenyugodott, miáltal a főváros roppantul megzapo:odott, sokaságának mozgalma az utcákon annál élénkebb lehetett.

A pesti országgyűlés.

Az országgyűlés dec. 14-én azon szertartások közt, melyekről a közönség előre értesítve volt, ünnepiesen megnyitattott.

A főrend tagjai szintugy, mint az alsóházi követek a legfényesebb díszben, a hintók elláthatatlan sorával vonultak át már 10 óra előtt a budai várpalotába, mely előtt tisztelgésül egy zászlóalj gyalogság és egy osztály lovasság volt felállítva.

Tíz órakor Magyarország herceg-prímása esztergami bibornok érsek ő eminentiája fényes segédlettel pontificált a várkápolnában a Szent Lélek segítségül hívása végett tartott misén, melyen az udvari oratoriumban Ő Felsége végig jelen volt, az apostoli keresztet, gróf Forgách Agoston gyengélkedése miatt Liphay Endre püspök tartván a Fejedelem oldalán.

Kevéssel 11 óra után lépett be Ő Felsége magyar tábornagy diszöltönyben az előleges programban elősorolt kíséret mellett a trónterembe, (hol a főrendek és képviselők egybegyűlvő valának), a legbensőbb örömljenzések, a néphymnus eljátszása, s katonai tisztelgés között, s miután mindenfelé szívélyesen köszöntött, letlívén a trónra, gyönyörű zengő magyarsággal, s szívből és belső meggyőződésből eredő hatályos kifejezésekkel s hangsúlyozással elmondá azon trónbeszédet, melyet tisztelt olvasóink jelen lapunk élén olvashatni szerencsések, s melynek minden szakasza egyenkint zajos és osztatlan tetszéssel üdvözöltetett.

A kir. propositiok a trónbeszéd után Magyarország primásának kézbesítettek.

Az ország rendei s képviselői feszült kíváncsisággal mentek Budára a trónbeszéd h llására, — de minden képzelt mértéken túl kielégítve, leirhatatlan hálá- és örömmujongásokkal váltak el a távozó Királytól, és siettek vissza Pestre, a felső- és alsóházi előleges ülések megtartása végett.

A trónbeszédre, melyben mi a korona postulatumait a magyar nemzeti politikával s birodalom igényeivel sikerbiztosító összhangzásban találjuk, holnap visszatérünk.

Az országgyűlés ünnepies megnyitását a hiv. „Stürgöy“ következőleg írja le: „Féltizenkettőkor megnyiták a trónterem ajtai, és harsogó, szünni nem akaró éljenzések közt lépett be Ő Felsége lovas tábornoki díszegyenruhában.

A menet-rend következő volt:

Ő Felsége előtt ment:

egy kamarai őrök;

a főajtónállómester helyettese: gróf Almásy György;

az ország bárói: báró Sennyei Pál, gróf Cziráky, gróf Majláth Antal és báró Nyáry; herceg-prímás ő eminentiája;

Majláth György udvari kancellár és gróf Eszterházy Mórész miniszter;

a királyi főudvarnokmester helyettese: gróf Károlyi György a palczával;

gróf Batthyány Imre főlovászmester az államkarddal, és Liphay püspök az apostoli keresztel;

Ő Felsége mellett és utána:

az arciera-testőrség kapitánya: báró Hess tábornagy;

a testőr-csendőrség kapitánya: gr. Grünne lovassági tábornok;

herceg Auersperg cs. kir. főkamaras, és

gróf Crenneville altábornagy és első tábornok-hadsegéd.

Nyolc arcú testőr képezé a mellék-kisérteket. A terembe érkezvén, ő cs. kir. Apostoli Felháza a trónra lépve, az egybegyűltek hódolatnyilvánításait a legnagyobb szánalommal, a trónszéken helyet foglalt, és süvegét feltevé, felolvasá a fentebb közölt trónbeszédet, melynek pontjait az egybegyűltek lelkesült, gyakran entusiasmusban kitörő éljenzései kísérték.

Ennek befejeztével Barthos udvari tanácsos ur az országgyűlésnek átadandó iratokat az udvari kancellárnak kézbesíté, ki ezeket hódolatleljes tisztelettel ő Felségének átnyújtotta.

Ő Felsége ezen iratokat herceg-prímás ő eminentiájának átadni méltóztatván, a trónszékéről a legteljesebb éljenzések közt a melléktérmebe visszavonulni méltóztatott.

Országgyűlési tudósítás.

Ocsvai Ferencz (Dobokavárm. kör.) beszéde a dec. 1-sői előleges tanácskozáson.

Tisztelt gyűlés! Az előttem fekvő tárgy ugy az irodalom terén mint tanácskozó termékben annyira meg van minden oldalról vitatva, miképp nem hiszem, hogy valaki e teremben sedis fraction megperelhesen, ha azt mondom, hogy a ki idevonakozólag valami újat tudna felhozni, erit mibi magnus Apollo.

Miért szölok hát? — Három okból. Az egyikre Szeben város t. követe figyelmetet: ne qui tacet consentire videtur. Nehogy azt gondolják az ellenlévelényül t. szónokok, hogy a dialektika minden mesterfogásaival felszerelt okoskodásaikat elhallgatjuk, mert nem tudjuk megzafolni. Hisz az igazságunk az az ereje van, hogy természetes egyszerűségében is előadva képes meghüsnitni a sophistica minden cselvetéseit.

A másik indokot Medgyes t. követének beszédéből vettem. Ne érjen minket az a vád, hogy érvekkal szembe érveket nem tudván állítani, majorizáltunk.

A harmadik indokomat nyilatkozatomnak, mely hogy rövid lesz, előre biztosítom a t. gyűlést — a végén fogom megmondani.

Nézetem szerint a kérdés, a mely körül tanácskozássunk foroghat, minden bimezés nélkül ez: az 1848-ki kolozsvári első törvényezikk bir-e a törvényes születés minden kellékeivel, s ha igen, nem történt-e 1848 óta valami olyan, a mi e törvényezikk értvénytelenítette volna? Divatos szólásmód szerint: áll-e e törvényezikkre nézve a jogfolytonosság vagy nem?

A kérdés első ágára eléggé meg volt az eddigi beszédekben felelve, s ismétlésekkel nem akarom a drága időt vesztegetni s becses figyelmüket fárasztani.

Csak a jogfolytonosság eszméjének tisztázásához kívánok egy porszemnyi adalékkal járulni.

Én, uraim, azt a politikát tanultam, melynek egyik tana szerint alkotmányos monarchiában az uralkodónak szent és sérthetetlen személye felülállván minden felelősségen, a törvényszegések csak az államhatalom gyakorlására koronként felvett közegeknek róhatók fel. A mely politikai tan oly szépen van tolmácsolva az ismeretes angol mondatban: „a király roszat nem cselekedhetik.” E politikai tannak pedig természetes corollariuma, hogy monarchiában az államhatalom minden cselekvénye az uralkodó nevében történik ugyan; de ha alkotmányos e monarchia, minden államhatalmi cselekvény csak a fennálló törvényekkel való megegyezésében lelheti jogosultságát, a nélkül: hogy a fejedelem szent és sérthetetlen személye ez által, Isten őrizz, legkisebbé is compromittálva lehetne.

Tudjuk mi, hogy mik történtek 1848 óta; nem voltunk éppen Washington alvó emberei. De én részemről nem tudám megbocsátani magamnak azt a kimélytelenséget, hogy elősoroljam az általam pártolt nézet támogatására az azóta történeteket, habár sokan az ellenlévelényteket közül, e politikai discretionális szabály tekintetében is ellenlébasaim.

Akármi történt legyen 1848 óta, olyasmi bizonyára nem történt, a mi az 1848-ban alkotmányos uton létre jött törvényt hasonló alkotmányos uton eltörölte volna. Megmondotta Olábfalu tisztelt követe (Gál János), hogy minő kellékeket kívánnak meg törvényeink a törvényhozó hatalom mindenik tényezőjétől érvényes törvény alkotásására. Készönöm ő mlgának, hogy e kérdés alapos kifejtésé által megrovidítette beszédemet. Én csak a törvényes apparatust szolgálhatom hozzá, s felkérem az ellenlévelényül t. szónokait: méltóztatassanak az 1791-ki pozsonyi III s ugyanazon évbeli kolozsvári III, IV, VI. és VII-ik törvényezikkre figyelmes összeolvasása és combinálása után megfelelni arra, mi az, a mi 1848 óta a jogfolytonosságot törvényesen megszakithatta volna?

De nekem ugy tetszik, miúta az anomaliák jelen korszakában még a logica törvényeit is másoknak állítanák leoni, mint a mik voltak Socrates és Aristoteles óta a legújabb időkig. Én legalább meg nem foghatom, miképpen tagadhatják némely szász követ ur a jogfolytonosságot, s követelheti másfelől a királyföld helyhatóságát szerkesztéket, melyet én romlatlan tisztaságában bámulni és tisztelni tanultam, biztosítását.

Hisz uraim, ha nincs jogfolytonosság, ugyan kérem méltóztatassanak elősorolni, melyek azok a királyföldi municipalis jogok, a melyek tényleg még fenállanak és így biztosíthatók? Én nem kívánok recriminálni, de hiszen annak megemlítése, a mit a szász urak, ha tettek, maguknak tettek, nem is recriminatio. Készönöm kir. hivatalos gr. Teleki Domokos ő mlgának, hogy egy néhány idevonakozó adat megemlítésével közremunkált beszédem rövidité-ére. Én csak annyit mondok, hogy mind azokra a királyföldi municipalitásokra egyenkint és összesen, a melyeket az ellenlévelényül t. szónok urak az unio ellen biztosítani kívánnak, mind megannyi államhatalmi cselekvényt tudok felmutatni, a hol láng betülkkel áll megírva: non existit. Olyan államhatalmi cselekvényeket, vagy a t. szónok urak terminológiája szerint Staatsvertragokat, a melyekről ők azt állítják, hogy az 1848-i jogfolytonosságot megszakították.

De szerintem áll a jogfolytonosság s következőleg vannak a szász, vannak a román s akár-mely más nemzetiségnek igényei, sőt vannak egész Erdélynek municipalitásai, a melyeket biztosítani kell.

S itt megmondom a harmadik okot, mely engem szólásra készítetett.

Ha egy idegen, a ki a napi kérdés előzményeivel és mai állásával teljesen ismeretlen levén, csak ugy bévetődésé ide vitakozásunk folyama közben, azt hinné, hogy itt élethalál harc foly pro aris et focis. Hogy itt a magyar és székely elem a más ajknak nyelvüktől, vallásuktól, egész nemzeti existenciájuktól meg akarja fosztani, sőt a maga saját nagybecsi külön jogait is áldozatul vinni az unioanak.

Én uraim egy, par excellence polyglott vármegyének vagyok képviselője, s mint ilyen kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy én azzal a régen táplált erőt elhatározással fogadtam el választóim megbizását, hogy ha e teremben senki sem fogná tenni, sem magyar, sem szász, sem román, a ki a nem magyar nemzetiségek jogainak és jogosultságainak, a ki Erdély életrelváltó municipalitásainak fentartása és biztosítása mellett szót emeljen, én tennem azt, ha mindjárt egyedül maradnék is.

Azonban hát volt-e itt azok részéről, a kiknek nézetéhez én is csatlakozom, egyetlen egy szózat, a mely azt ne mondotta volna, hogy az 1848-i pozsonyi VII. és kolozsvári I-ső törvényezikk biztosították ugyan Erdélynek mindazokat a helyhatósági jogait, melyek a mellett, hogy az egygyealakuást nem gátolják, a jogegyenlőségnek is kedvezők; felállították ugyan örök és változhatlan elvül a jogegyenlőséget nemzet-, nyelv- és szülétsébeli különbség nélkül; mindazonáltal mi óhajtuk, kívánjuk s annak idejében és helyén, a kik hivatalosulunk, teljes erőnkkel oda fogunk munkálni, hogy az egyesülés részleteinek törvényes szabályozásánál minden jogosult érdek és igény, nem csak a cosmopolitikus jelentőségű egyéni, hanem a nemzeti teljes jogegyenlőség alapján legyen biztosítva és kielégítve.

Igen, uraim, ezt mondjuk mi mindnyájan, s csak azt tesszük hozzá, hogy e kívánatainkat most és itt nem foglalhatjuk törvénybe, mert egy törvényhozásra nem illetékes gyűlés által alkotott törvény ugy sem lenne törvény, s az így adott biztosíték, ugy sem lenne törvényes biztosíték. Miért kívánnak hát tőlünk lehetlenséget amaz erkölcsi szabály ellenére: ad impossibilia nemo obligatur!

A törvényes biztosítéket csak egy közös országgyűlés adhatja meg. S azt hiszem, hogy ha kívánataink, a miről meg vagyok győződve, ő Felsége által pártolva fognak elébe kerülni, bizonyosan meg is adja.

Itt eszembe jut Medgyes tisztelt követének a váltóról vett hasonlata. Én is a váltójogból felelek vissza. A t. követ ur tudja, hogy a váltóilag kötelezett minden váltóképes egyén in solidum köteles a fizetésre. Ha mi váltót bocsátunk ki a pesti országgyűlésre, és a lejáratkor sem az, sem mi nem tudnánk fizetni, azon a váltón ott lesz egy név, a mely a váltótulajdonosok előtt is bizonyosan teljes hitellel és váltóképeséggel bir, s e név: az austriai császár és Magyarország királya ő Felsége.

De mondok egy találobb hasonlatot a fináncz világból, s itt engedelmet kell kérnem tisztelt duplex collegám Dózsa Elek urtól a plagiumért, mert töle hallottam. Ha pénzbeli segélyt kérnének tőlünk az ellenlévelényül t. szónokai, s mi nagy betykén oda vetnénk nekik egy títret egészen friss bankót; azonban a legelső boltban a hol vásárolni akarnának vele, nyakon csipnék őket, hogy ez hamis bankó, hol veték? Mit mondanának az ilyen segélyezésre? Fiat applicatio.

Pártolom a kolozsmezei indítványt.

Simai Gergely szamosújvári követ beszéde a dec. 1-sői értekezleten.

Tisztelt értekezlet!

Ugy látom, hogy némelyek az unio-kérdést bizonyos jogserelem nélkül nem tartván megoldhatónak, bajlandók egy erdélyi országgyűlésnek oly aktivitást tulajdonítani, melylyel az jogosan nem bir, értem az unio-törvény érdemleges revidálásának aktivitását, én azonban e nézetet teljességgel nem osztom.

Ugyanis miután Erdélynek Magyarországgal unioját a Magyarhoni 1847/8-iki és erdélyi 1848-ki törvényesen egybehívott országgyűlések az első a VII-ik az utóbbi az I-ső törvényezikk által megbatározta, és kölcsönösen elfogadták, s ezen törvényt a mindkét országokban törvényes uralkodó megerősítette és szentesítette, véleményem szerint egy erdélyi országgyűlés ugy újabb törvények hozatalára, valamint az elejébe utalt unio-törvény érdemleges revidiójára is, mi egy neme lenne a törvényhozási joggyakorlatok, merőbe illetéktelen; annyival inkább, mint hogy Erdély már 1848-ban a közös törvényhozásba Pesten tetleges befolyván, és résztvevén külön törvényhozási sorozatát tényleg bejárta.

Ezenélfogva, ha nem akarunk örökösön circulus vitiosusba keringeni, nem lehet helyesen a törvényesség fonalatát másutt felvenni, mint a hol az megszakadt, t. i. az 1848 diki közös törvényhozás folytatásánál, az levén egyedül jogosítva, valamint újabb törvényeket hozni, ugy szintén a régieket, ha szükséges, tehát az unio-törvényt is revidálni.

Az egybehívó kegyelmes kir. leiratból megtetszik, miként ő Felsége legkegyelmesebb urunk királyunk a magyar országgyűlést is a VII dik törvényezikk revidiójára felszólítati szándékozik, de mintán ez s az erdélyi I-ső törvényezikk, az azok által egyesült Hazának közös törvényévé vált, igen természetes, hogy azokat külön sem Magyarország, sem Erdély, hanem csak is a közös törvényhozás veheti illetékes revidio alá.

Gondolatom szerint tehát ezen erdélyi gyűlésnek teendője egy alázatos felterjesztésben megkérni urunk ő Felségét, hogy mintán kinyilatkoztatott legmagasabb atyai szándéka a legitím tét megnyitása által az alkotmányos és törvényes állapotot megszilárdítani, méltóztatasson éppen a legfelsőbb királyi megerősítéssel ellátott unio-törvény alapján Erdélyt is a már egybehívott Magyarhoni országgyűlésre kegyelmesen meghívni, hogy ottan, mint minden kifogáson feljül álló törvényes országgyűlésen mindazon fontos állam-kérdések, melyek a birodalomnak, hazánknak, s hazánkban lakó nemzetiségeknek közös- és kölcsönös jólétét, érdekeit tárgyazzák, állandólag megoldathassanak.

A nemzetiségek aggodalmainak megnyugtátása tekintetéből a teendő felterjesztésben szükségesnek látnám kifejezni, miként a hazánkban lakó minden nemzetiségek jogos igényeinek kielégítését óhajtunk, és ezt azért, hogy ha netalán a nemzetiségek kérdése, nemzetiségi distinctioiok szerint, nem pedig az e tekintetben legalkalmasabb individualis egyenjogúság alapján oldatnék meg, nem szeretném, hogy az örmény nemzet, mely e országban két század óta a többi társnemzetekkel együtt e hazának jó- és bal-szerencsésében mindenkor osztozott, a törvény, alkotmány, és uralkodás iránti kötelességet hiven teljesítette, kimaradjon azon osztály-levelel, mely az egyes nemzetiségeknek adandó jogokat tartalmazandja.

E nyilatkozattal tisztelt gyűlés! tartoztam kötelességemnek, tartoztam az örmény nemzetnek, melynek egyik tagja vagyok.

Azt hiszem: Vétenék a nemes magyar nemzet iránti bizalmam, vétenék a tisztelt társnemzetek politikai elvei következetessége iránti hitem ellen, ha e kívánatom teljesítését nem remélném.

Ezek után bátor vagyok némely itten felmerült nézetekre még egy pár megjegyzést tenni: Felhozta Szeben város érdemes követe Rannicher ur őmltsága, hogy az ezen gyűlés által teendő ígéretek teljesítése nem fog Erdélytől függni.

Én ugy gondolom uraim! hogy ha Erdélytől nem, de igenis függni fog azon fontos körülménytől, hogy Magyarhoni Európa előtt politikai jó hírnevét, melyre annyi súlyt fektet, a civilisatio általános elvei tiszteletben tartása által jövőre is megóvni óhajtja, s ennélfogva a nemzetiségek méltányos igényeit kielégítellenl bizonyosan nem hagyandja.

Még egy megjegyzésem van Medgyes város tisztelt követe Maager urnak azon nyilatkozatára, melyben az unio ügyét egy váltóhoz hasonlítja, mely fizetés végett Magyarországra van intézve, s kéri, ha vajjon bizonyosok vagyunk-e, hogy ott kifizetik?

Én azt tartom tisztelt gyűlés! hogy miután 1848-ban ezen váltó törvényes kiállításába, s a fizetésnek Magyarországra intezésébe maga a szász nemzet is beleegyezett; s bizalommal volt az iránt, hogy illető helyén ki is fog fizettetni, többé ezen váltónak érvényességét kérdés alá hozni nem lehet.

Ezekből kifolyólag Zeyk Károly Kolozsmezei tisztelt követének indítványát egész terjedelmében pártolom.

X-dik országos ülés dec. 18-kán.

A mai gyűlésen a jegyzőkönyvek felolvasatván, elnök ő exclja indítványozza a rendeknek egy idő-megnyerés tekintetéből a különböző nyelveken szerkesztett feliratok összeolvasását két bizottmányok adják át, kik aztán a szomszédos termekben, míg a magyar szöveg felolvasatik, szintén készen lehetnek az összeolvasással.

Az indítvány elfogadtatván, elnök ő exclja két bizottmányt nevez ki, ugymint b. Kemény György, Szentgyörgyi Imre, Gál Lajos, Herberg Eduárd, Wächter, Gull, Mikó Mihály és Lörcincz urakat; a német szöveg, gr. Bethlen Gábor, Láday, Mayer, Vas, Hoszszig, Dekáni, Benedikti és Ocsvai Ferencz urakat pedig a román szöveg összeolvasására.

A magyar szöveg felolvasatván, s e közben

a bizottmányok is elvégezvén munkálataikat, a feliratokat az elnök, itélőmesterek Gálfalvi és Sebestyén aláírták.

Elnök ő exclja ezután felszólítja, a még a mult ülésben kinevezett küldöttséget, hogy az okmányokat kézbesíték a kir. biztos ő excellentiájának, megvívén egyszersmint neki a rendek üdvözlését, azon kéréssel, hogy a feliratot mielőbb ő Felsége kezébe juttatni kegyeskedjék.

A küldöttség nemsokára visszatérve a királyi biztos e excellentiájától, gróf Kálooki jelenté, hogy eljártak megbízatásukban, ő exclja a felirat mielőbbi felterjesztését ígérte, azon óhajtatását fejezvé ki, hogy vajha a felirat a cél megoldásának támpontjánál szolgálhatna.

Elnök ő exclja a gyűlést azon ígérettel osztalja el, hogy annak idejében tudatni fogja, mikor fognak gyűlést tartani.

Kül- és belföldi levelezés.

Kövár, dec. 9.

Kövárvidéke remetei választókerületében a követválasztás ma reggeli 4 órakor fejeztetett be, az eredmény lön miszerint a másodszori szavazás után Filep István 666, Medan Andre 7-8 szavazatot nyertek, és így utóbb említett 112 szavazat-többséget nyert:

Nézetünk szerint a szavazatszedő küldöttség, mintán az első választás 6/12 volt kitűzve, s 7/12-ki reggeli 4 órakor fejeztetett be, nem volt jogosított 24 órai köz-idejt engedni, hanem köteles lett vala a szavazást azonnal tovább folytatni, de e megszakasztással időt engedte Medánnak, hogy falukra járasson magának szavazókat szerzhetheti, s mintán ez ellen óvás jelentést alig hisszük, hogy Medán elválasztatása verificáltassék, feltűnő volt, hogy a választási elnök, midőn Medan szavazói megjelentek, azokkal kezelt ada, nyájasan társalga, ellenben a Filep választóival ellenkezőleg bánt, ott is nézetünk szerint csak ez hibázott, hogy Dregu Pál elnök ur nem tít fel esalmájára a két tollat.

Medán ur jellemét nem látjuk helyén itt bonczolás alá venni, de nagyon helytelen fegyvert használa, midőn választói között a nemzeti egyenetlenség magvait hinté el, Kövárban soha nemzeti párt nem volt, mert a magyarság összes lélekszáma a 2000-et alig haladja meg, s ennek 10-12 értelmisége soha se kívánt nemzeti megkülönböztetést, s mi magyarok nagyon fájjaljuk azt, hogy Filep Istvánt azon gyalázatos bujtogatás buktatá meg, hogy őtet a magyarok is pártolák, nemtelen fegyverrel győzni nem dicőség, és a Wadi járás lakóit azzal izgaták Filep ellen, hogy itt a főbirakosság, a Bányá-tisztviség, csak azt pártolja, mert a robotat vissza akarják állítani, az ily rágalmatok nagyobb bűnnek tartjuk, mint az itatást, és hisszük, hogy a verificatio commissio osztozand nézetünkben s az ily fegyverrel közöttük megjelenő Medánt nem verificálandja.

Különfélék.

— A dec. 13-diki délelőtti nyilvános elfogadások alkalmával felségek Urunk Pestváros küldöttségének, mely 40 tagból s részint hivatalnokok, részint 1861-ben megválasztott városi képviselőköl állt, s melyet a megbetegedett polgármester helyett Than hoffer városbiró vezetett, ő Felsége körülbelül ezeket mondá: „Igen örülök, hogy önöket Pestváros képviselőit láthatom, és hogy e szép alkalommal ujjal bizonyítékok nyerhetek önök loyális érzületéről.” E szavak után ő Felsége német nyelven folytatá: „Jóétkonyan hat atyai szívemre önök hűségéről az ország szívében meggyőződhetni. Kedvező előjelök tartom a jövőre nézve, hogy önök ily hazafias lelkesedéssel annyi nyugalmat, komolyságot és rendet tudnak egyesíteni. E felett annyival inkább örülök, mintán remélem, hogy önök e nagy fontosságú országgyűlés tartama alatt, melytől a nemzet, az ország, sőt az egész birodalom jövője függ, e magoktartását megőrzendik s ekként a nehezségek megoldására segédkezet fognak nyujtani.” A küldöttségi tagok bemutatása után ő Felsége a küldöttségi lelkesült ellen-kiallításai közt éppen visszavonulandó volt, az ajtónál azonban még egyszer megfordult s kitűnő magyarsággal és csengő hangon ekkép szóló: „Rövid idő mulva a császárnéval fogok önök közt megjelenni; bizton remélem, hogy önök részéről akkor is hasonló szívéllyesség- és loyális-tással találkozandom.”

* Közlebről a nemzeti színházban nagy-szert ének-, zene- és szavallati estélyt fognak rendezni a bukuresti ref. egyház javára. E játékonny célul hangversenyben, mint halljuk, a nemzeti színház személyzetén kívül részt fognak venni: gr. Bethlen Rózália, Kuna Vilma k. a., Szász Gerő ur, s több mások. A részletes műsorozatot lapunk jövő száma hozza.

* Mint halljuk Brassóban a Bümches és Vächter lakását közlebről faklyás-zenével tisztelte meg az odaváló lelkesült polgárság.

* Odry Lehel jutalmán a jövő esztőtörtökön „Alvajáró” című érdekes dalmű kerül színre.

* A pesti lapok írják, hogy az idei farsang, bármily rövid lesz, oly ünnepléses bál-estélyekkel kecsgetet, melyekre méltán kíváncsiak lehetünk. Ő

Felségének azon kegyelmes szavai, melyeket a Pest városi küldöttséghez intézett, reményleni engedik, hogy a farsangi időszakban Császárné s Királyné ő Felségét Urunk Királyunk ő Felségével együtt Pesten tisztelhetjük. Ez ünnepek legörvendesebb mozzanatahoz járul az országgyűlés tagjainak jelenléte s az országgyűlés alkalmából való élénkebb mozgalom, mely nagyon érdekesíteni a farsangi idején is. A fényesebb bálakat, mint halljuk a főváros nyitja meg jan. 7-kén álarozos tánczes-télyével, ezt követné 10-kén az irói bál, 16-kán a magyar gazdasszonyok bálja, mikhez a jogász- orvos- s képzőművészeti bál sorakozik. A redoutuban ezenkívül minden vasárnap lesz álarozos bál. A koronát természetesen a királyi palotában tartandó udvari bálok képezik, melyeknek megtartásáról azonban eddig semmi biztos hír sincs.

*(A főváros élénke.) Ritkán vagy talán még sohasem volt a főváros oly élénk, mint e napokban. A folytonos mozgás, ünnepek zaja, valóban világvárosias színt adott Buda-Pestnek. Az idegenek számát 70-80 ezerre teszik, s nem is lehet másképp, mintán tegnap legalább 180,000 volt talpon, ez pedig a főváros állandó lakosságából ki nem telhetett.

— Tegnap este a Biassini szállodában ifj. gróf Haller Ferenc indítványára nagy banquetje volt a képviselők s királyi hivatalosoknak, hol most kedélyes, majd velős toasztokból éltették a hazategyesítést, az ifjúságot, Kolozsvár vendégszerető polgárait, az aniot, melyért a szintén többször éltetett derek román főispán L á d á i emelt poharat. Éltették az egyetértést, a közszellemet, a törvényességet, a nőket, éltették az országgyűlési felirat anonimus szerkesztőjét (Ocsvai Ferenczet), éltették a pesti országgyűlést Erdélyvel együtt megjelenendő Horvátországot. Éltették Erdélyt, s a

közhasznos celebritásait, a képviselők kitünőbbjeit, s a jelen volt bukaresti lelkész Koos Ferenczet stb.

* A lyceumi nyomda — hol a gyorsírói napló nyomatik — általunk egészen ismeretlen okokból megtagadván a Dózsa Elek nagyfontosságú beszédének folytatását másolás végett kiadni, kénytelenek vagyunk a további közlést akkora halasztani, midőn az igazgató urat jobb kedvében találjuk a kegyeskedni fog majd megengedni, hogy le más o l t a t h a s s u k. Lehet, hogy ezt később is meg fogja tagadni, mint már többszöri szives felszólításunkra tette; de ez ellen per sze nem tehetünk, legfőleg csodálkozásunkat fejezzük ki a felett, hogy az igazgató ur minden méltán ok nélkül talán csupán privát passzióból gátat kíván vetni egy nyilvános organum elé, a helyett, hogy, mint várni lehetne, inkább elősegíté. E nyilatkozatra kényszerítve voltunk olvasóinkkal szemben, kik méltán zúgolódhattak a Dózsa beszédek megszakításán.

* A telegrafi tudósítások díja közelebb le fog szállíttatni. Az első osztályú távolságban 20 szóra 60 krt, másodikban 80 krt, a harmadikban 1 frt 20 krt kell fizetni.

Figyelmeztetés.*

A Pataky pályadíjjal koszorúzott „A buja kor alakok kör- és gyógytana, orvosok és nem orvosok számára” című művemre az előfizetési felhívás egy része rajtam kívül eső akadályok miatt igen későn küldethetvén szét: ez okból az előfizetés határidejét f. évi dec. hó 31-éig meghosszabbítottam.

* A hazai összes lapok tisztelt szerkesztőseit megkö-lönböztetett tisztelettel fölkérem jelen nyilatkozatomnak bécsi lapjainkban közzétételére.

Mintán lehet, hogy előfizetési iverim nem juttottak mindenhová el: azokra nézve, kik e korsze-rlt művet birni óhajtanak s előfizetési iv birtoká- ban nincsenek: bátor vagyok megjegyezni, hogy művem a kitett határidőig 1 o. é. frt beküldése mel-lett (bérmentve) akár nálam, akár pedig a könyv-kereskedésekben megrendelhető, s jövő január hó végével szintén bérmentve pontosan megküldetik.

Halasi és köröskényi Spányik József.

Politikai hírek.

Angolország. London, dec. 10. Londonban azt hiszik — a „Patrie” szerint — hogy Schofield tábornok csak rövid ideig fog Párisban mulatni, s hogy Angolországban töltend be valódi, noha csupán bizalmas jellemű küldetést, az Angolország s az egyesült államok közt függőben levő számos kérdésekre vonatkozólag. A tbnok küldetése, a nélkül, hogy valamely egyes kérdésre lenne szorítva, hihetőleg a washingtoni kormányban azon óhajta- sá- lta- val indokolva, miszerint a háború alatt történt rendetlenségekről s némelyek megkárosításából eredt nehézségek megelőzteszenek.

Franciaország. Páris, dec. 11. Több francia s angol lap azt jelenté, hogy legközelebb a chili-i kormányban egy küldöttje indult Washing- tonba, az amerikai kormány segélyének kikérése végett. A „Patrie” most azt állítja, hogy ezen szemé- lyiség az amerikai kormányban nem segélyt, hanem jó szolgálatait kéri ki, s mivel a madridi kabinet maga részéről kijelenté, hogy ő hajlandó a nagybatalnak jó szolgálatait elfogadni, most már mindkét érdeklét fél ezen pont iránt, ugyanazon békülékenységi eszmében találkozik. Egyébiránt Washing- tonban sajnálják, hogy az Egyesült államok san-

tiagói követe a vizsaly kezdetekor Chilit békés ki- egyenlítés helyett, háborúra ösztönzé.

Németország. Berlin, dec. 11. Zedlitz ur itt járt. Hírlik, hogy Werther bárót a porosz kormány legközelebb Bécsbe küldi egy ultimatum- mal, mely a frankfurti ügyre vonatkozik.

Belgium Brüssel, decemb. 12. A „Brüss. Journ.” III. Napoleon császárnak II. Lipót király- hoz intézett táviratát közli, mely így szól: A csá- szárnéval együtt élénk részt veszünk a gyászos bá- natban, mely őt eltölti. Felsége atyja mindenkor nagy hajlamát tanúsítá irántam. Én is mindig erő- sa hajlamot érzék iránta. Ő magas értelmiség és bü- cseség méltó hírében állott. Enőpa azon uralko- dói közül való volt, ő a kik méltán a legnagyobb tiszteletben állanak. Remélem, hogy őn követni fog- ja trónján azon magasatos példát, melyet magas e'öde nyujta. Szerecsésén: k fogom magamat tar- a- ni, ha minden alkalommal jelét adhatom az őn iránt táplált hajlamomnak.

Az új király alkotmányos szelleméről szép ta- nu-ágként tekintik azon esetet, hogy a midőn kör- nyezete atyja halála után Felségnek kezdé ezime- ni, ő ezt visszaütötte azon megjegyzéssel, misze- rint ez majd csak akkor illetendi őt meg, ha a ka- mara által ki lesz kiáltva királylyá.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

December 18 kán: 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 65.80.—5%. Metalliques 100 frt 62.75.—Bank- részvény 764.— Hitelintézetek részvény 200 forint 185.70.—London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 105.40. Ezüst 106.50.—Cs. kir. arany 5.09.—1860. kölcsön 83.95

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(381) (1-1)

Előleges jelentés.

AZ orosz czar és porosz király udvari bűvésze

BECKER tanár

az ugynevezett „északi bűvész” egész tisztelettel jelenti a n. érd. közönségnek, hogy e f. hó 20-án Kolozsvárra érkezve **hat előadást** fog rendezni. Estélyein a magasabb bűvészetnek itt még soha nem látott mutatóványait, az ugynevezett „Tours d'adresse d'esca- metage, prestige, Horoscope & Magic” — továbbá a **delejes- ség és varázslat netovábbjait** és a „Seance de magie rose”-t adja elő.

Minden előadás három szakaszból fog állani. Záradékol a legnagyobb szerűbb bűvészetű látványosságokat és köd- fátyol képeket fog bemutatni. Részletesebb tudósítást a falragaszok fognak adni.

BECKER tanár.

(382) (1-2)

National - Zeitung in Wien.

Von 1. Jänner 1866 an erscheint in Wien ein grosses, politisches Journal, die „National - Zeitung“

Eigentümer: Dr. Gust. Ad. Ungár (Szentmiklósy.) in einem zwei Bogenstarken Morgenblatt und einem Abendblatt. Dasselbe bringt politische, volkswirtschaftliche und schönwissenschaftliche Artikel, durchgehend im grossen Styl gehalten, ferner die Verhandlungen der ver- schiedenen legislativen Körperschaften Oesterreichs, insbesondere die des un- garischen Landtags aus erster Hand, ausserdem, wie üblich, Telegram- me, rasche und verlässliche Correspondenzen aus allen Hauptstädten Europas, Tagesneuigkeiten, Börsenberichte, Uebersichtliches aus dem Gerichtssaal und den Gemeinderathssitzungen etc. etc. Ein regelmässiges Feuilleton, von Hrn. Carl Beck geleitet, bringt kleinere Erzählungen, culturhistorische Aufsätze, Rei- sebilder, bepricht sämtliche Erscheinungen und Bewegungen in Literatur, Kunst, Theater u. w.

Ein regelmässig fortlaufender Original-Roman bildet eine Separatbeilage des Blattes.

Die besten Kräfte Oesterreichs und des Auslandes haben sich dem Blatte angeschlossen und ihre dauernde Mitwirkung zugesagt.

Das Programm der „National Zeitung“ wird auf Verlangen gratis und franco zugesendet.

Abonnements-Bedingungen:

mit täglich einmaliger Postversendung:		mit tägl. zweimaliger Postversendung:	
Ganzjährig	fl. 20.—	Ganzjährig	fl. 24.—
Halbjährig	fl. 10.—	Halbjährig	fl. 12.—
Vierteljährig	fl. 5.—	Vierteljährig	fl. 6.—
Monatlich	fl. 1.70	Monatlich	fl. 2.—

Inserate aller Art werden billigst berechnet. Bei Einsendung der Abonnementsaufträge ersuchen wir um genaue und deutliche Angabe der vollständigen Adresse, d. i. des Namens und Charakters, des Wohnortes und der letzten Poststation.

Zur Vermeidung von Verwechslungen mit andern Journalen, welche unter gleichem Titel in Deutschland erscheinen, ersuchen wir nebst unserem Titel auch Wien als den Erscheinungsort auf der Aussenseite des Bestellbriefes deutlich hervorzuheben, etwa „National-Zeitung in Wien“.

Das Abonnement bitten wir rechtzeitig einzusenden, damit keinerlei Verzögerung in der pünktlichen Expedition stattfindet.

Wien, im December 1865.

Die Administration der „National-Zeitung“
Stadt, Maximilianstrasse 3.

Die Abonnenten erhalten die im December erscheinenden Probennummern gratis.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvártt, Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejtérvártt kapható:

Irodalmi ajándékok karácsoni és újévi ünnepre.

GSEMEGÉR

kisebb gyermekek számára;

melyekkel családok, iskolák, és elemi tanítókak kedveskedik

GÁSPÁR JÁNOS
nagyenyedi neveléstanár és képezdeigazgató

Harmadik javított, 9 beszély- és 170 vers-csemegével bővített ket- tős kiadás; névszerint:
egyik íróvelinre nyomott diszkiadás 2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és 23 fametszésű képpel.
20 1/2 nyolczadrét iv, díszes borítéku keménykötésben 2 frt 60 kr.
másik szép fehér papíru népies, iskolai kiadás, 2 fekete könyomásu képpel.
20 nyolczadrét iv, csinos borítéku kemény kötésben csak 1 forint.

Növendék ifjuság imakönyve.

Hitben megerősödött protestans fiak és leányok számára írta

Medgyes Lajos.
Csinos papirkötésben tokkal 36 és 40 kr.
Angolvászon kötésben 50 kr.

Nagyobb kiadás hymnuszokkal:
Csinos papirkötésben 60 kr.
Angolvászon kötésben aranyozva 1 frt — „
„ „ „ aranymetszéssel 1 frt 50 „
Finom bőrkötésben és csattal 3 frt 50 „
„ „ „ díszes habselyem kötésben 3 frt 80 „

IZIDORA DALAIBOL.

A kolozsvári jótékony nő-egylet javára. Ára 60 kr.
Diszkiadás 1 frt 60 kr.

Szűnnapi kirándulás Erdély nyugoti hegyei közé.
Honunk ifjusága számára. Írta **Ömpolyi**. Öt tájképpel.
Ára 60 kr o. é.

Kelet tündérvilága vagy Száif Züliázán szultán.
Arab rege. **Aly bey** után fordította **Orbán Balázs**. Két rész egy kö- tetben kötve 2 frt. Diszkiadás, 4 könyomatu képpel, 3 frt.

A Kosztolányi hölgyek.
Történeti regény, két kötetben. Írta **P. Szathmáry Károly**.
Ára 2 forint o. ért.

Roma és a római birodalom történetei.
Lamé Fleury után magyarítá **Szabó György**, tanár. Két rész két kötetben 2 frt.

Kassay Adolf. Virágfűzér és társas mulatságok, kérdések és számszerinti feleletekben. III-ik bővített kiadás. Szép színezett borítékban 40 kr.

Történelmi gyöngyök. Gyűjté s betűrendes sorba raká **Kiss Mi- hály**, unitárius esperes és árkosi pap. Ára kemény kötésben 1 ft 60 kr.

Képek a természetből. A felsér- dült növényeknek **Vagner Ár- min** után felmutatja **Kovácsi An- tal**. 10 könyomatu képpel. Ára 1 frt.

Képek a hazai történelemből. Ifjuság szá- mára. Szerkeszté **Tánczos János**. Ára 50 kr. Diszkiadás, hat színezett képpel 1 frt 60 kr.

A kis Andor és Zoltán könyve. Elemi magyar Olvasókönyv. Mindkét nemű népisokolák I-ső és II-dik osz- tályainak számára írta **Pánczél Ferencz**. Tizenkét csinos fametszettel. Ára kemény kötésben 50 kr.

Állattan elbeszélő modorban és vers- ben, népisokolák számára készité **Pánczél Ferencz**.
I. rész: **Honi házi állatok**, ára 16 kr.
II. „ **Honi vad állatok**, ára 30 kr.

Magyar-német képes ABCZE fekete képekkel 20 kr., színezett képekkel 50 kr.

(380) (2-3)

Grosz Károly fogművész

visszatérvén Kolozsvárra, lakik mint eddig, a belső-tordautczában, dr. Szabó-háznál. Megtalálható la- kásán délután 2—5 óra közt.

(376) (2-3)

Kis Esküllön Dobokamégyében, továb- bá Pusztá Topán Kolozsmegyében **140 sze- kér széna** van eladó; értekezhetni ez iránt **gróf Bethlen Zsigmond** nő Sombo- ri Saroltával, Kis Esküllön.

(343) (6-6)

Hirdetmény.

HEY VILMOS zongorakészítő

Bécsből ideérkezett s tudatja a t. cz. közönségnek, hogy itt léte alatt minden megkívántató zongora igazitást és han- golást elvállal.

Ugy saját gyarából új zongorák itt eladók. Értekezhetni búzanteza 120. szám alatt.

(364) (3-3)

Bergmannféle jég- haj- kenőcs, mely **hajfodorító, erősítő** s a **szür- küléstől** megóvó erejéről bíres, ajánl palackokként 30, 45 és 60 krajczár- jával.

Illatos eszűvattát mely minden **eszűzfájdalomban** biz- tosan hat, ajánl 30 és 50 krajczár- jával.

Kolozsvártt **WOLFF JÁNOS,** gyógyszerész.